

Konstitutionsutskottets yttrande

1980/81: 2 y

över proposition 1979/80: 119 om preskriptionslag m. m. jämte motion 1979/80: 1967

Till lagutskottet

Lagutskottet har den 4 november 1980 beslutat inhämta yttrande från konstitutionsutskottet över proposition 1979/80: 119 om preskriptionslag m. m. jämte motion 1979/80: 1967 av Allan Ekström m. fl (m) såvitt rör frågan om retroaktiv lagstiftning.

I propositionen föreslås bl. a. att preskriptionstiden för s. k. konsumentfordringar skall vara tre år i stället för tio år som nu gäller. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 1981. Enligt de föreslagna övergångsbestämmelserna skall den nya lagen i princip tillämpas även på fordringar som har kommit till före ikraftträdandet. Dock skall gälla att sådana fordringar ej preskriberas före den 1 januari 1984, om inte preskription skulle ha inträtt dessförinnan även enligt äldre bestämmelser.

Den föreslagna ordningen kritiserar i motion 1967, där det görs gällande att lagens retroaktiva verkningar kommer att på ett icke godtagbart sätt ingripa i bestående civilrättsliga avtalsförhållanden. Enligt motionen bör äldre preskriptionsbestämmelser gälla i fråga om fordringar som tillkommit före den nya lagens ikraftträdande. I motionen hänvisas till uttalanden om retroaktiv lagstiftning i förarbetena till 2 kap. 10 § regeringsformen (RF).

Konstitutionsutskottet får för sin del uttala följande. I RF finns förbud mot retroaktiv lagstiftning dels på straffrättens område, dels med vissa begränsningar i fråga om skatt eller statlig avgift (jfr KU 1975/76: 56 s. 35 ff. och KU 1978/79: 39 s. 21 ff.). Något förbud i grundlag mot retroaktiv lagstiftning på andra områden finns alltså inte. Det bör emellertid erinras om att i förarbetena till 2 kap. 10 § RF uttalats att retroaktiv lagstiftning på t. ex. förmögenhetsrättens område, varom här är i fråga, som huvudregel bör undvikas. Stor vikt har ansetts böra fästas vid den enskildes möjligheter att vid en rättshandlings ingående kunna överblicka konsekvenserna härav (se förenämnda betänkande KU 1975/76: 56 s. 36–37).

Som nyss sagts uppställer grundlagen inte något hinder mot att en lag som den nu aktuella ges retroaktiv verkan. Konstitutionsutskottet anser sig inte böra göra något uttalande i frågan huruvida ett avsteg från vad som uttalades under förarbetena till 2 kap. 10 § RF bör göras i fråga om pre-

skriptionslagen. Ställning till denna avvägningsfråga bör tas av vederbörande fackutskott, i detta fall lagutskottet.

Stockholm den 13 november 1980

På konstitutionsutskottets vägnar
BERTIL FISKESJÖ

Närvarande: Bertil Fiskesjö (c), Hilding Johansson (s), Anders Björck (m), Olle Svensson (s), Per Unckel (m), Yngve Nyquist (s), Sven-Erik Nordin (c), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kurt Ove Johansson (s), Bengt Kindbom (c), Daniel Tarschys (fp)*, Kerstin Nilsson (s), Jan Prytz (m), Lahja Exner (s)* och Kerstin Sandborg (fp).

* Ej närvarande vid justeringen.